هەڵاتن لە گۆرانی … سەباح ڕەنجدەر

بۆ فەتانەی وەلیدی ….

لە ڕێی گۆرانی گەڕامەوە ماڵی ئاسوودەیی و پێروو و حەوتەوانە داگیرسان
شانەی هەنگوین و قۆزاخەی ئاوریشم بانگهێشتیان کردم
چۆنم نیاز بوو ئاوها دواندمیان
پەنجەم لە پێڵووی پێغەمبەر خشاند و چاوم لەسەر جوانی هەڵنەگرت
لە جۆشی بێباکی ژیان پەیمانی دڵنیاییە
نێرگز لە پەرداخە ئاوی ناو ماڵیش گەشە دەکات
خوناو چەند بێ بەزەیی و پڕ ئیرەییە
تا نیوەڕۆ نامێنێتەوە
بەیەکەوە نوێژێك بکەین و درووود بۆ هەستیاریی زەوی بخوێنین
مرۆڤ سرووش و چاوی یادی زەوییە
لە ناوەندی خوان دادەندرێ
دەمەوێ گوێت لێ ڕابگرم ئەی ئیرەیی
بزانم بۆ بەرانبەر پەنجەرەیەکی دووڕوو داماویت
دەستیشت بە خۆتدا شۆڕ کردووەتەوە
لێکدانەوەت بۆ
هەڵەی مەرگ و
کووژەکەی شین و
نەمریی و
زیندووبوونەوە چییە
کەڵەکێوی لەگەڵ سووڕانەوەی هەر ساڵێك
قەفێك لە شاخی بەرز دەبێتەوە و مووی دەوەرێ
سمیشی زەوی زیاتر داگیر دەکات
بە دوودڵی سمی ناجووڵێنێ
بەڵام کاروانچی و ڕێگا بڕوایان پێی نییە
حیکمەتی چوونە تەمەن لە چیدا ڕوون دەبێتەوە
لکە دارێك بەو دیوارە دابکوتە
کە هەتاو گەرمی کردووەتەوە
کڵاوی سەر و
ملپێچی مل و

قایشی پشت و
پێستی ناختی پڕ هەڵواسە
زمانت دەبێتەوە
زەویش لە یادەوەرییدا ئەم یادگارییەت تۆمار دەکات
یادەوەریی زەوی نهێنی ئاگرە
لە یەکەمین پرشەیدا سروشت خۆی ڕازاندەوە و ژیان دەستی پێ کرد
تریفەی مانگ بەسەر گەڵای درەختەوە جوانترە
لەوەی لەناو گێلاو بەرچینچکەی مردن بیگرێ
سییەکانی درەخت بای سەرمانگی لێ دەکەوێت
ئەرێ ئەستێرە بۆ لە دەوری مانگدا
تاجی درەوشانەوە لەسەری خۆی دادەگرێت و لە لا پەنای دەدا
نایەوێ ڕوخساری ببیندرێ
ئانیشکت لەسەر ئەژنۆت دانێ و قەفی زنجیری کاتژمێرت بژمێرە
تەماشای بەرزبوونەوەی دوعای سپی بکە
داوێك لە برژانگی فڵیوت بخە مەترسییەوە
خەیاڵ ببەوە ناو هەستیاریی زەوی
لایلایەی دایك
لاوکی باوك
داستان و چیرۆکی باپیرە و داپیرە ئاڵای دەستی ئێمەن
دەتوانیت لە سێبەری ئاڵادا زیاد لە زەردەپەڕ بڕوانی
لەگەڵ گۆرانیش یاریی خلیسکێنە بکەیت
ماسیی حەوز
دڵفینی ڕووبار
نەهەنگی دەریا
ئەختەبووتی ئۆقیانووس
ئیرەییان بۆ یەك تاوی سەندووە
چاوی قۆژاڵیش لە ڕوونیدا جاڵسکەرە
وەك مریشکێکی کڕ
تەواوی هێلکەکانی پیس کردبێت
خانمی ماڵ بە بێزارییەوە دانەوێڵەی بۆ ڕووکات
ترسێك هەناوی هەڵدەکۆڵێ
بای سەر ئاو هەڵی کرد
بە هەموو خانەی لەشم هەست بەهەڵکردنی دەکەم
سووڕی ئیرەییی کورتە و گیانی وەنەوز دەدات
ڕەنجی سەرکێشیش
چاو و
باڵ و

یادگاری و
تاسە
لە خانەی لەشی زەوی دەچێنێ
تەورات لە زمانی مووساوە
ئینجیل لە زمانی عیساوە
قورئان لە زمانی محەمەدەوە
زمان ئێسکی تێدا نییە
شیعریش بە تەنیا و لەگەڵ مندا ڕەگی ویژدان هەڵمژیوی
پیت و
وشە و
ڕستە
بوارم بدەن
لە گۆوگاڵی
گۆپکە و
شکۆفەی باخچەی ڕەنج و
ئەفسانە و
دڵ
فێری نازپەروەری ببم و ئەستێرەی گەڵێك بناسم
جێگەلەی ئاخاوتن بە پێشماندا تێ دەپەڕێ
زمانمان ناسك و دڵمان وریا دەکاتەوە
سروشتی دان بەخۆداگرتوو
بۆ دڵیم مەکە و هەستێك لە ناوەوەم گەشە پێ بدە
لە خەیاڵێکی سوورهەڵگەڕاو
کە پردی ئومێد دەخوڵقێنێت
دوورتر لەوەی
لە بەرزی و نزمیی چاو بەدەرکەوێ
خانە خانە لەشی سروشت خۆی دەگۆڕێ
ئەوە هێزی زیندووبوونەوەی سروشتە
منی کردووە بە نەوەی گۆرانیبێژ
دەنگ و ئاواز لە لێکدانی شەپۆل دەبیستم
بیستن لێم دەبێتە مێژوو
نوێژی سەر مردووم بیر دەهێنێتەوە
بای سارد لە دەموچاوی دام
دڵم گیرا
دەست و پلم ڕاوەشاند
تاسە و مووچڕێك بەری دام
چاوم بەسەر ئەمسەر و ئەوسەری هێڵێکدا نیشتەوە

ڕستەیەکی ئەزەلی
بێ پەروا و پێ ئاوات دای گیرساند
دڵی کەفوکوڵداری پیت و وشە دەداتەوە
بە ئاواتەوەیە
پەپوولەسلێمانە دەنووك لە ئاوی بن کووپە بنێ
بۆ تاهەتایە بە دەنگ و ئاوازەوە چینە بکات
وا ڕاهاتووە بڕوانێتە
دەنووکی تەڕ و دڵی گەرمی چرایەك
هەتاو لە هێلانەی قەتێ دەترووکێ
ئەو ژن و پیاوەی لەسەر پردێا
تەماشای ڕووباری ژێریان دەکەن
مەستن لە ڕووناکیی گڵۆپی ناو ئاو
ماسییش لەناو ڕووناکیدا
کلکیان هەڵدەدەن و سەرنج لەو ژن و پیاوە دەگرن
لەسەر پردەکەدا لەناو دەموچاوی یەکتر مەستن
تاسە و مووچڕك بەری نەداون
نەرم و نیانیی چاویان هێز لە شکۆی چاوی ماسی وەردەگرێت
ماسیگرەیەك باڵی بەرز کردەوە
دڵنیایی تەنیا لە دەموچاوی مەستدا تەواو ئارامە
قسەی ماسیگرە هی دڵی خۆیەتی و هی کەسی داخ لە دڵ و ئاژاوەگێڕ نییە
پەڵە خوێنێکی وشك بەناوچەوانمەوە نووساوە
تێکەڵ بەماسوولکەم دەبێت
لە لێومەوە دەبێتە خاڵێکی مۆر
وریاییی دڵ ناهێڵێت خەونی ورچی تەپ و حۆل ببینم
لە خەونمدا بینیم
لێو و
شمشاڵ و
نیگا و
هێڵی ئەشق مردوون
لە پڕمەی گریانم دا و چاو سوور و دەم وشك لە خەو ڕاپەڕیم
کوڕ و کیژەکانم توانییان
دەست لە فرمێسکم بدەن
ئاخر خۆ بڕیار نەبوو هەموو شتێك کتوپڕ ڕوو بدات
ئەو جۆوبانەی لەناوی ڕاپەڕیم
هێشتان گەرمە و ئاهی نائومێدی لە خۆیدا دەکاتە خەونێکی چاو هەڵاتوو

به نیازی بینین پێ لەناو گۆلی خوێندا ناجووڵێ
پاشخەون بینینێك ناكۆكیەكانی نێوان ژیان و مردن كۆتایی دێ
هەڵێ
به تەواوی هێزی پێ لە گۆرانی هەڵێ
ئەو ڕۆژەی تۆ هەڵدێی
کووچه و كۆڵان و شار چی بەسەر دێت
ئەدی ئاسمان چی به زەمین ڕادەگەیەنێ
سەیرکه ئەو گۆرانیبێژه دەڵێی مۆسیقارێکی کوشتووه
سەرەتا تەنیا ئاوازی گۆرانیی ئاسوودەیی
وشەی خودا بوون و ئێمەیان دەلاواندەوه
ئەرێ ڕەشەبای داخ لەدڵ
ئاوازی گۆرانیی ئاسوودەیی دەگوازێتەوه
کوێرەڕێگایەك بە قەراغی دۆڵێكی هەزار بەهەزاردا درێژ دەبێتەوه
دەگات بەباخێكی هەڵووژه و کونی گورگێك
مێژوو ئەی بووکه مەیموونی گەردوون
مێرووله دەنکەگەنمی بەدەمەوه بێت
□وناکییەکی پڕ ڕەنگ دەکەوێتە سەر ڕووی زەوی
هەستیاریی زەوی كۆشكی گیانبازی مێروولەیه
له دەروونمەوه ئاگرێكی بەجۆش و ئاشنا گەرمم دەکاتەوه
باڵی هەڵۆیەك خۆی لە دەستی ڕاستم خشاند
بەختیار بووم
كڵاو و
بالیف و
لێواری کەشتیی گەشت و
ساباتم
دەبنه هێز لە پەڕی هەڵۆ
لەناو دڵبەرزیی ئەو پەڕەدا
کورتی و درێژیی سێبەرم ناسی
دەست بخەمه سەر سێبەر
هەست به پلدانی دەماری ناوچەوانی زەوی دەکەم
مۆرانەیەك لەناو خۆڵی تەڕ لوولی خواردووه
خەریکه دەچێتە دڵی درەختێكی دوو بەرەوه
هێزی خوداوەند گەمارۆی دا
دەمی له کلکی خۆی نا و خواردی
زمانیشی بەناو دەمیدا سووڕاند
قەت ڕۆژێکی وا دڵخۆش لە هەولێردا ڕووی نەداوه
ئاوێنه که شاژنێك تێیدا تەماشای داوه پرچی سپیبووی دەکات مات

دەبێت
ماتیی ئاوێنە دڵی کەفوکوڵداری پیت و وشە دەداتەوە
دەموچاو لە ئاوێنەدا بێ سەروشوێن دەبێ
وێنەگریش کە وێنەت دەگرێ
دڵت دەبینێت
وێنەی نواڵەم لە قۆغەی چا و بەرگی ڕادیۆم هەڵکەند
ئەفسوونم لە ملوانکەی سەر سینگی
دەلیلی شاریش لە نقێمی شینی ئەنگوستیلەی
برینی خەواندم و مۆری لە ناوچەوانم دا
تیشکی یەزدانیی لێت دەدات و ڕێگا ڕاست دێتە بەرپێت
دەست و خەتی ئاشقانەی نواڵە جوان بوو
لەناو باولە دارەکەدا خەبەری بووەوە و ناڵەیەکی لێوە هات
دوای هەناسە هەڵکێشانێکی درێژ
هەموو ناڵەکانی خۆی ڕاگەیاند
پشیلەی ماڵی لاسای کردەوە
دەست و خەت دوازدە مانگی پڕە
لەسەر مێز خۆی ڕاخستووە و بێدارە
کەس سەرنجی نەداوە و نەیخوێندووەتەوە و نەیخەواندووە
دڵم لە تەك دەست و خەتدا
لەناو پەرداخێك ئاو بەهرەدارێکە لە کاری خۆیدا شەیدایە
پشیلەی ماڵی ئاوەکەی بەسەر ئەو ڕۆژنامەیەدا ڕژاند
کەلووەکانی نمانی تێدا ڕاگەیاندرابوو
میوەیەکی گەیو لە درەختێکی دوو بەر کەوتە خوارەوە
پەنجەی پێ خوێن و بەهێز هەڵی دەگرێتەوە
نواڵە لە کاتی داگیرسانی دەنکە شخارتەدا
دەستەکانی شل و خاون
بە وریاییەکی پڕ شکۆوە لە ئاگر و دەستی ڕوانی
ئاخۆ ماستی بۆ هەوێن دەکرێت
یان دووکەڵی لەسەر چاوی مۆم پێ لادەدرێت
چرا هیچ نیازێکی نییە لە داگیرسانی
تووڕەبوونی ڕووناکییەك
ئەو بایەی گۆماوێك دەشڵەقێنێ
ئەو بەردەی گۆماوێك دەشڵەقێنێ
ئەو مەلەوانەی گۆماوێك دەشڵەقێنێ
ئەو بۆقەی گۆماوێك دەشڵەقێنێ
گەرمایی و فێنکیی زەوی دەکێڵن
لە سندووقێکی دروستکراو لە ئێسکی پشتی کیسەڵ هەڵی دەگرن

هەر هێندە لە ژیان شارەزا بوویم
گۆماو ناولەپی باب و باپیرمانە و كشاوە
بەهار دەستێكی خێر لەخۆ دیوە
چاڵ و چۆڵی و دەموچاوی سووتاوی سروشت لەچەك دەكات
دەمامك لەناو دەچێ و پاسەوانی ناكرێ
هۆی مانەوە و لەناوچوونی دەمامك چییە
سركە و
زەیت و
زەیتوون و
ئاوی لیمۆ
تێكەڵاو دەكات
نان و ئاویشمان لە پێشدا هەڵدەگرێت
ئەو دەستانەی نان و ئاومان لە پێش هەڵدەگرن
بڕێ جار ڕەش و زبرن و تایان هەیە
جاری واشە ڕەنگاوڕەنگ و ئاوریشمی
دەست ئاشی بەخوێن دەگەڕێ
سەرم گران بووە
بەرچاوم تاریك
جوانی لە بارێكی شڵەژاودا خۆی پێشاندام
دەموچاوی سروشت بە ئاسانی ئەشكەنجە دەدرێ
مردوو گۆڕیان تەنگە
دەشیانەوێ گوێیان لە نەوایەك بێت
دڵەكوتێی پەپوولەی بەرچرا و بۆنی بخووری ڕۆژی جەژنیان
بۆ بكاتە ئاوازی ئازارەكانیان
سروشت پزیشكێكی خۆڕسكە
خەمۆكیمان چارە دەكات
پەنجەم سڕە و پەرداخم لە دەست بەر دەبێتەوە
بەسەر خاولیی منداڵێكدا دەڕژێ
تای بەرز بووەتەوە
خاولیی تەڕبووی لەسەر ناوچەوانی دادەنێین
فێنكاییی دەستی خودا فریای دەكەوێ
بەخت وەك ڕۆژ وایە
ئاوا دەبێت و هەڵدێتەوە
هەرچی لە دڵدا بێ هەڵی دەڕێژێ
زەوی قوڕگی گیراوە و كانی بە لەتر دەردەبن
جوانیی چاوێكی تێدا ڕسكاندووم
بەس ئەو بژار دەكات

خۆی و دەستەخوشکەکانی نوێژیان بڕیوم
دڵیان شکاندووم
شەمڵی باڵیان تواندوومەتەوە
کتێبی غەزەلیان گەچڕاندووم
ئەی جەربەزەییی کانی
ئازادیی زەوی ناشاردرێتەوە
ئەم خۆر و سبەینەیە تەواو بە جووڵەن
باڵندە لەسەر دیواری ماڵان دەنگ و ئاوازیان بڵاودەبێتەوە
هەرچی شیر و تیری ناخیش هەیە کەوتوون
سوورایی خۆرنشین ئارامی بە ئاسەم دەبەخشێت
ئاسەم لەگەڵ خۆرهەڵاتندا
دیداری گوڵەبەڕۆژەی کێڵگەی بەخت بەرهەم دەهێنێت
بە ئارەزوویەکەوە کە بەیادی سەرگەرم و مەستم
لە خەو هەڵدەستم و بلووزی تۆڕ لەبەر دەکەم
تا گوێ لە کوڵانی هێلکە و چای ناو کوورەی دیوار بگرم
دوو چاوی گەرم کە شکۆی دایە حەوای تێدا پارێزراوە
نان و ئاوم لە پێش دادەنێت
باڵندە لەسەر خوانی منەوە دەفڕن و دوعای سپین بەرز دەبنەوە
ئاسەی ساتی نەمری دەکەن
پەری ڕوومەت تاڵ
ماری بە فیشکەفیشك
سوێندی ناچاری
دەروونی خەواڵوو
کڕنۆش بۆ دەنگی دڵ دەبەم و بە دڵ دەستت ماچ دەکەم
ئەی دەنگی دڵ
چاوێك دڵخۆشیی لێ بڕژێ
ڕەشکەوپێشکەی تێدا دەرناکەوێت
دوودڵییەکی درێژ
لە ژێی کەوانی تیردا باج دەستێنێ
دەنگی
کلکتەقێنە و
ئاوڕوونکەرە و
کەڵەبابی مل ڕووت و
بەرخی دوونگ شۆڕ
دێنە گوێم و دەگەنە دڵم
نابینام و دەستم بووەتە چاو و لە هەستیاریی زەوی دەدرەوشێتەوە
نامەی بۆمبڕێژکراو چ هەواڵێك ڕادەگەیەنێت

ئاوازی توانەوەی چاڵە بەفر
ئاوازی داخستنی ئاگری کوورەی دیواری ماڵ
ئاوازی سوپاس
ئاوازی تاڤگە
دەست و خەتی ئاشقانەی نواڵە جوان بوو
لەناو باولە دارەکەدا خەبەری بووەوە و ناڵەیەکی لێوە هات
منی لەو سەرزەمینە دۆست و دوژمن زۆر
ئاسوودە و
ئارام و
بەسۆز و
تاسە بەتین
لە نامەی پیریی دڵدا بێ وچان داگیرساوم
قەت ڕۆژێکی وا دڵخۆش لە هەولێر ڕووی نەداوە
کات درەنگ نییە بۆ ئەوەی نواڵە بێرەدا تێ بپەڕێ
دوای مردن بە خەبەر دێم
لە ڕێگا ڕۆیشتندا بەهار بەسەر ناچێت